

Compendium

June 15, 2022

Contents

1	Werkwoorden	1
2	Werkwoordvervoeging	2
2.1	De infinitief	2
2.2	De stam	2
2.3	De conjunctief (aanvoegende wijs)	2
2.4	De imperatief (gebiedende wijs)	2
2.5	Het tegenwoordig deelwoord	2
2.6	Het voltooid deelwoord	2
3	Werkwoordstijden (tempora)	3
4	Regelmatige en onregelmatige werkwoorden	4
4.1	Regelmatige werkwoorden	4
4.2	Onregelmatige werkwoorden	4
4.3	o.t.t. en o.v.t. van enkele werkwoorden	5

1 Werkwoorden

- **Zelfstandige werkwoorden**

Werkwoorden die op zichzelf gezegd kunnen worden.

- **Koppelwerkwoorden**

zijn, worden, heten, blijven, lijken, schijnen, blijken.

Zij *is* oud.

Hij *wordt* leraar.

Hij *heet* Piet.

Het *blijft* vervelend.

Het *lijkt* maar zo.

Het *schijnt/blijkt* niet waar te zijn.

- **Hulpwerkwoorden**

– **tijd** : *hebben, zijn, zullen*

Hij heeft een marathon *gelopen*.

Wij *zijn* weggegaan.

Ik *zal* morgen gaan.

– **lijdende vorm** : *worden, zijn*

Je *wordt* door hem bedrogen.

Mijn fiets is *gestolen*.

– **overig** : *willen, kunnen, moeten, mogen, laten, enz.*

Ik *wil* wel komen.

Ik *kan* niet fietsen.

Je *moet* hem halen.

Jan *mag* niet zwemmen.

2 Werkwoordvervoeging

2.1 De infinitief

Het werkwoord zelf.

2.2 De stam

Uitgangsvorm voor vervoeging.

Afgeleide stam: ik-vorm.

2.3 De conjunctief (aanvoegende wijs)

Leve de koning!

Kome wat komen gaat.

Het *ga* je goed.

Het *zij* zo.

2.4 De imperatief (gebiedende wijs)

Luister.

Werk eens door!

Kom maar binnen.

Wees maar niet bang.

Geeft acht!

Was maar gegaan!

Had het maar gedaan!

2.5 Het tegenwoordig deelwoord

(Onvoltooid deelwoord, participium praesentis)

Al *reizend* heb ik veel gezien.

Ze zijn *ziende* blind.

Al *doende* leert men.

2.6 Het voltooid deelwoord

(Verleden deelwoord, participium perfecti)

De *verrichte* werkzaamheden.

De *gesmede* kandelaar.

De *geraadpleegde* artikelen.

3 Werkwoordstijden (tempora)

- onvoltooid *tegenwoordige* tijd (o.t.t.) [praesens]
 ik *open* het raam
 ik *sluit* het raam

- onvoltooid *verleden* tijd (o.v.t.) [imperfectum]
 ik *opende* het raam
 ik *sloot* het raam

- onvoltooid *tegenwoordige* toekomstende tijd (o.t.t.t.) [futurum (simplex)]
 ik *zal* het raam openen
 ik *zal* het raam sluiten

- onvoltooid *verleden* toekomstende tijd (o.v.t.t.) [futurum praeteriti]
 ik *zou* het raam openen
 ik *zou* het raam sluiten

- voltooid *tegenwoordige* tijd (v.t.t.) [perfectum]
 ik *heb* het raam geopend
 ik *heb* het raam gesloten

- voltooid *verleden* tijd (v.v.t.) [plusquamperfectum]
 ik *had* het raam geopend
 ik *had* het raam gesloten

- voltooid *tegenwoordige* toekomstende tijd (v.t.t.t.) [futurum exactum]
 ik *zal* het raam geopend *hebben*
 ik *zal* het raam gesloten *hebben*

- voltooid *verleden* toekomstende tijd (v.v.t.t.) [futurum exatum praeteriti]
 ik *zou* het raam geopend *hebben*
 ik *zou* het raam gesloten *hebben*

4 Regelmatige en onregelmatige werkwoorden

4.1 Regelmatige werkwoorden

singularis (enkelvoud) : *stam* + *-te* of *-de*
pluralis (meervoud) : *stam* + *-ten* of *-den*

Laatste letter van de stam in **'t (e)x - k (o) f s ch (i) p** dan **-te(n)**.

Voorbeelden

werkwoord	o.t.t.	o.v.t.	v.t.t.
maken	(ik) maak	(ik) maakte	(ik) (heb) gemaakt
wachten	(ik) wacht	(ik) wachtte	(ik) (heb) gewacht

Bijzondere gevallen

werkwoord	o.t.t.	o.v.t.	v.t.t.
reizen	(ik) reis	(ik) reisde	(ik) (heb) gereisd
proeven	(ik) proef	(ik) proefde	(ik) (heb) geproefd

4.2 Onregelmatige werkwoorden

Voorbeelden

werkwoord	o.t.t.	o.v.t.	v.t.t.
gaan	(ik) ga	(ik) ging	(ik) (ben) gegaan
zijn	(ik) ben	(ik) was	(ik) (ben) geweest
hebben	(ik) heb	(ik) had	(ik) (heb) gehad

4.3 o.t.t. en o.v.t. van enkele werkwoorden

Voorbeeld: *openen* (regelmatig ww.) en *sluiten* (onregelmatig ww.).

ww	openen			sluiten	
stam	open			sluit	
ik	open	opende		sluit	sloot
jij	opent	opende		sluit	sloot
hij/zij	opent	opende		sluit	sloot
wij	openen	openden		sluiten	sloten
jullie	openen	openden		sluiten	sloten
zij	openen	openden		sluiten	sloten
		geopend			gesloten

Voorbeeld : de zintuigen.

ww	voelen	horen	proeven	ruiken	zien	balanceren
stam	voel	hoor	proef	ruik	zie	balanceer
ik	voel	hoor	proef	ruik	zie	balanceer
jij	voelt	hoort	proeft	ruikt	ziet	balanceert
hij/zij	voelt	hoort	proeft	ruikt	ziet	balanceert
wij	voelen	horen	proeven	ruiken	zien	balanceren
jullie	voelen	horen	proeven	ruiken	zien	balanceren
zij	voelen	horen	proeven	ruiken	zien	balanceren
ik	voelde	hoorde	proefde	rook	zag	balanceerde
jij	voelde	hoorde	proefde	rook	zag	balanceerde
hij/zij	voelde	hoorde	proefde	rook	zag	balanceerde
wij	voelden	hoorden	proefden	roken	zagen	balanceerden
jullie	voelden	hoorden	proefden	roken	zagen	balanceerden
zij	voelden	hoorden	proefden	roken	zagen	balanceerden
	gevoeld	gehoord	geproefd	geroken	gezien	gebalanceerd